

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslagets hovedformål er at gennemføre en almindelig revision og modernisering af retsplejelovens fogedretlige regler om arrest og forbud og i den forbindelse foretage en skærpelse af betingelserne for at benytte disse såkaldte foreløbige retsmidler.

Endvidere foreslås en ændring af appelreglerne i fogedsager, således at appel af fogedrettens afgørelser alene skal kunne foretages ved kære og ikke som i dag enten ved anke eller kære.

Lovforslaget er en videreførelse af det revisionsarbejde af fogedreglerne, der blev igangsat ved lovændringer i 1976 og 1978. Ved lov nr. 258 af 26. maj 1976 blev der således gennemført en almindelig revision af retsplejelovens regler om udlæg (kapitlerne 45, 46 og 47), og ved lov nr. 291 af 8. juni 1978 indførtes nye regler om tvangsauktion over fast ejendom (kapitlerne 51 og 52). Lovændringerne byggede på betænkning nr. 634/1971 om udlæg og udpantning og betænkning nr. 800/1977 om tvangsauktion over fast ejendom.

De nu foreslåede ændringer bygger på betænkning nr. 1107/1987 om arrest og forbud. Betænkningen er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Retsplejerådet og tiltrådt af Retsplejerådet. Forslagene om ændrede appelregler i fogedsager bygger på Retsplejerådets udtalelse fra oktober 1986, der er optaget som bilag 4 til betænkningen.

I det følgende gives der en redegørelse for hovedpunkterne i lovforslaget, idet der i øvrigt henvises til betænkningens mere detaljerede gennemgang af gældende ret og baggrunden for og indholdet af de foreslåede ændringer.

2. Arrest

Formålet med at foretage arrest i en skyldners formue er at søge at sikre, at der er nogle af skyldnerens aktiver tilbage på det tidspunkt, hvor en gældsforpligtelse kan være fastslået ved dom.

Ved en arrest søges det således sikret, at den, der har et krav, der kan opgøres i penge, senere kan gøre udlæg i bestemte af skyldnerens aktiver, som fogeden under arrestforretningen har noteret i fogedprotokollen. Efter en arrest må skyldneren ikke sælge aktiverne, og hvis skyldneren alligevel gør det, vil der kunne blive tale om strafansvar, ligesom aktiverne vil kunne kræves udleveret fra erhververen, selv om denne er i god tro. Derimod beskytter arresten ikke over for de af skyldnerens øvrige kreditorer, der vil gøre udlæg i aktivet, inden den, der har gjort arrest, selv har tilvejebragt et grundlag for at gøre udlæg gennem en dom eller et forlig.

De foreslåede ændringer af retsplejelovens kapitel 56 om arrest er i vidt omfang udtryk for en sproglig modernisering og præcisering af reglerens anvendelse på grundlag af den retspraksis, der har udviklet sig. Samtidig foreslås en ændring på de punkter, hvor de hidtidige reglers anvendelse har givet anledning til berettiget kritik eller har haft uheldige virkninger.

2.1. Betingelserne for at foretage arrest

Efter den gældende retsplejelovs § 612 kan arrest foretages til sikkerhed for pengekrav, enten når rekvirentens fordring er forfalden uden at være betalt, eller når en skyldner ved dispositioner over sine aktiver bringer rekvirentens fyldestgørelsesmulighed i fare. Herudover kræves, at der (endnu) ikke kan foretages udlæg for kravet.

Det er blevet kritiseret, at arrest som foreløbigt retsmiddel kan misbruges, navnlig i tilfælde, hvor arrestbegæringen alene støttes på, at rekvirenten har en forfalden fordring på skyldneren. Der henvises i den forbindelse til, at arresten kan anvendes som presionsmiddel mod skyldneren og som en genvej til et hurtigt udlæg på grundlag af et under arrestforretningen indgået retsforlig. Efter § 636, stk. 2, kan den, som uden rimelig anledning har ladet foretage arrest, ikke få erstattet sine sagsomkostninger. Denne regel, der tilsigter at hindre fremkomsten af ugrundede arrestbegæring, virker imidlertid ikke efter hensigten i de situationer, hvor der i fogedretten indgås et rets-